

legalább 300-an vannak, a másik pedig a (felső)oktatásban és kutatásban dolgozók szervezete. Kérdés, hogy a kevés, de nagyon fontos szakmódszertani kollégákat hova célszerű integrálni. Van persze két MTA földrajzi bizottság is, de ezek épp ezen szervezetek egyesületi jellegét nem tudják biztosítani, bár szerepük az érdekérvényesítésben fontos lenne, de ez javítható eredmény még ma. A leginkább „gyenge” láncszem a gyakorlatban dolgozók szervezete, első közös feladatunk lehetne e szervezet kialakításának támogatása. Érezve ennek szakmai fontosságát, tudom, van alkalmas és vállalkozó ember is e feladatra, de támogatások nélkül biztos nem lesz a létrehozandó rendszer könnyen fenntartható. Támogatás kell a szakmától. Tegyétek ezt meg.

Mezősi Gábor

Néhány gondolat az 5. Nemzetközi Kritikai Geográfiai Konferenciáról

Mumbai, 2007. december 3–7.

„Természetvédelem és háborúellenes mozgalmak Okinaván, Japánban”, „A tanzániai aranybányákba irányuló külföldi működőtőke-beruházások hatásai”, „Albánia az olaszországi általános iskolai tankönyvekben”, „A török állam az EU és a farmerek között”, „A koldusok számára tiltott terek: francia utcák esete”, „Területért folytatott harc megjelenítése Brazíliában”, „Növekvő városok, eltűnő megélhetési formák: indiai városperemi munkák a társadalmi nemek aspektusból”.

Első látásra is kiterjedt nemzetközi léptékű és rendkívüli témagazdagságú konferenciát sejtet ez a néhány kiragadott előadócím is. A kb. 25 országból érkezett több, mint 200 előadó a környezet-, város-, vidékkutatástól a társadalom- és gazdaságföldrajzon át a kulturális geográfiáig – a hagyományos diszciplináris felosztás szerint – szinte mindenféle fő kutatási területet felsorakoztatott. Ami közös fedél alá, az indiai éghajlaton gyakran inkább közös udvarra, hozta e kutatókat, az a *kritikai geográfia irányzat* iránti elkötelezettség. Mint azt a 3., Békéscsabán (lásd *Tér és Társadalom* 2003. 2. szám), majd a 4., Mexikóvárosban tartott konferenciák is jól mutatták, ezt az irányzatot a témagazdagság mellett filozófiai, társadalomelméleti sokszínűség is jellemzi. Követői azonban valamennyien felvállalják, hogy kutatásaikkal *progresszív társadalmi változásokat* kívánnak szolgálni. A Nemzetközi Kritikai Földrajzi Csoport ezért olyan fórumként hirdette e mostani konferenciáját (is), ahol *politikai szempontból kritikai* diskurzusokat folytat(hat)nak a résztvevők, elsősorban az „*Imperializmus és annak zavarai: a társadalmi igazságosság sürgető szükségessége*” témakörhöz kapcsolódva.

Ennek megfelelően, ha számunkra, magyarországi geográfusok számára olyan megszokott kérdések merültek is fel, mint például a városi átstrukturálódás, dzsentifikáció, azokat ezen a konferencián a nálunk elterjedttől eltérő kontextusban, a kitelepítés, kirekesztés, területért folytatott harc stb. szemszögéből vizsgálták. Valamely ország, régió gazdasági fellendüléséről szóló előadásokban az IMF, a Világbank szerepe mellett legalább ugyanakkora súllyal fordult elő a folyamat veszteségeinek bemutatása. A földrajzi léptékekkel összefüggésben vizsgált európai gazdasággal foglalkozó szekcióban a regionalizációt nem a számunkra ismerős módon elemezték, hanem a kívánatosságát kérdőjelezték meg. A Hong Kong térségét kutató kollega például a globális városrégió határokon átnyúló identitását a „transzregionális underclass” körében mérte fel. Kaszt-, osztályviszonyok, patriarchátus, faji megkülönböztetés, idegengyűlölet, kizsákmányolás olyan, talán a leggyakoribb kulcsszavakként előforduló fogalmak voltak, melyeket nálunk néhányan valószínűleg még a földrajz lehetséges vizsgálati

köréből is „kirekesztenének”, a szociológia tárgykörébe sorolva azokat. Mint ahogy feltehetően az sem kis vihart kavarna, ha egy záró plenáris előadáson David Harvey, a világ egyik legismertebb geográfusa Marx *Tőkéjét* használná korunk kapitalizmusa térszemléletű analizisének elméleti keretével. Nem véletlen viszont, hogy ugyanez olyan nagy sikert aratott Mumbaiban, ahol – a globalizáció egyik megnyilvánulásaként – már messze nem csak „nyugati” téma volt a neoliberalizmus, sőt az amerikai Richard Peet is Indiában, illetve a Harmadik Világban zajló folyamatokra fókuszálva szervezett nagy érdeklődést kiváltó szekciót a neoliberais politikák globális tér formálásában betöltött szerepéről.

A neoliberais kapitalizmusnak az emberek mindennapi életére gyakorolt lokális hatásait pedig a valóságban is megtapasztalhattuk a *szakmai kirándulásokon*, akár egy nemzeti parkba, akár egy olyan Mumbai melletti faluba vezettek is, amelynek már pusztán a létét fenyegetik a szédületes sebességgel terjedő, már-már elviselhetetlen környezeti terheléssel járó ingatlan-beruházások. Ezeken a kirándulásokon pedig abban a szerepben – társadalmi munkában szakmai segítséget nyújtva – láthattuk a helyi kollégákat, melynek felvállalása a kritikai geográfusok önmagukkal szemben támasztott igénye. A társadalmi változásokat az akadémiák, egyetemek világán kívüli és belüli *aktivitással* is megpróbálják ugyanis elérni. Ezen a konferencián helyi és országos társadalmi csoportok, mozgalmak aktivistáival is találkozhattunk, akik nemcsak az „asztal másik oldalán” ülve mutatták be tevékenységüket, de feltűntek egyes előadások társszerzőiként is. Nemcsak a kutatás tárgyai, de alanyai, a kutatók egyenrangú partnerei is. Mint ahogy ezeken a konferenciákon nincs hierarchikus viszony a résztvevők között, nem számít sem a szervezőmunkában, sem a részvételben, ki professzor és ki egyetemista. Számít viszont a szolidaritás: a gazdagabb országokból jövők részvételi díja magasabb, mint a szegényebb régiókból érkezőké, s senkinek sem jut eszébe sok csillagos szállodákban megszervezni e baráti találkozókként is funkcionáló rendezvényeket. Mindenkinek ajánlom, hogy próbálja ki egyszer a légkörüket, remélve, hogy „köztünk marad”.

Timár Judit

HUNGEO 2008

A Magyar Földtudományi Szakemberek IX. Világtalálkozója

2008. augusztus 20-24 között Budapesten került megrendezésre a Magyar Földtudományi Szakemberek IX. Világtalálkozója „*A Föld Éve – Földtudományok az emberiségért*” égisze alatt. A rendezvénynek a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Földtudományi Intézete adott otthont.

A konferencián 121 fő vett részt, főleg a Kárpát-medencéből. A nyugati szórvány magyarságot csupán 2 fő képviselte.

A IX. Világtalálkozó 2008. augusztus 20-án délután kezdődött a résztvevők egy részének regisztrációjával, majd este a jelenlévők megtekintették a budapesti ünnepi tűzi játékot. Másnap, 2008. augusztus 21-én megkezdődött a IX. Világtalálkozó Plenáris Ülése. Az üdvözlő beszédek elhangzása után bemutatásra került 14 plenáris előadás. Ezután az ELTE földtudományi (biológiai, paleontológiai és ásvány-kőzettani) gyűjteményeit tekinthették meg az érdeklődők.

2008. augusztus 22-én több szekcióban kerültek bemutatásra az előadások. A szekciók a következők voltak: „A Föld, mint globális rendszer lito-, hidro- atmo-, bioszféra”, „Erőforrások, veszélyforrások”, „Települések és életminőség”, „A Föld és az élet – a Föld és